

การปรับตัว รับวิถีการเรียนรู้ใหม่

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์
ภัทรพร สุทธิรัตน์

การปรับตัว

รับวิถีการเรียนรู้ใหม่

การปรับตัว รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ใหม่

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์.

การปรับตัว รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ใหม่. – นนทบุรี : เอ็มดี ออล กราฟิก, 2566.

104 หน้า.

1. การจัดการเรียนรู้ 2. การเปลี่ยนแปลง 3. อนาคตทางการศึกษา

375 ช116ก

ISBN 978-974-03-4193-2

ผู้เขียน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ และภัทรพร สุทธิรัตน์

ภาพปกและรูปเล่ม

กรณิการ์ ศรีเชื้อ

พิมพ์ครั้งที่ 1

มีนาคม พ.ศ. 2566

จำหน่ายที่

ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
อาคารวิทยกิตติ์ ชั้น 14 สยามสแควร์ซอย 9
โทร. 0-2218-9868 โทรสาร 0-2254-9495
CALL CENTER โทร. 0-2255-4433
<http://www.chulabook.com>

ติดต่อผู้แต่ง

โทร. 0-8168-8905-5
e-mail : advisor91@gmail.com

พิมพ์ที่

บริษัท เอ็มดี ออล กราฟิก จำกัด

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือ “การจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง” ที่ผู้เขียนได้นำมาเรียบเรียง จัดระบบใหม่ให้เป็นเล่มเล็กที่อ่านได้เฉพาะเรื่อง เนื่องจากมีผู้อ่านเสนอแนะว่าต้องการอ่านหนังสือเล็กๆ ที่จบในตัวเองและสามารถเลือกอ่านตอนไหนก็ได้ ซึ่งจะเป็นการประหยัดเวลาในการอ่านและลดค่าใช้จ่ายในการหาซื้อ มาอ่าน นับว่าเป็นข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างมาก

ผู้เขียนจึงดำเนินการปรับปรุงเล่มและจัดระบบใหม่ตามที่ผู้อ่านต้องการ โดยการจัดเนื้อหาในแต่ละเล่มจะนำเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันมาจัดแบ่งเป็นตอนๆ รวมเป็น 7 เล่มเล็ก ที่มีเนื้อหาร้อยเรียงต่อเนื่องกันไป ซึ่งผู้อ่านสามารถศึกษาจากเล่มใดเล่มหนึ่งก่อนก็ได้ตามพื้นฐานความรู้เดิมของผู้อ่าน

ผู้เขียนขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหนังสือและให้ความสนใจ ติดตาม คอยสอบถามความก้าวหน้าในการเขียนหนังสือของผู้เขียนอย่างต่อเนื่องตลอดมา หากมีข้อมูลหรือการปรับเปลี่ยนสิ่งใดที่จะทำให้หนังสือเล่มนี้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอน้อมรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาให้เป็นหนังสือที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษามากที่สุด

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 วิธีการเรียนรู้ใหม่

บทนำ	1
การปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง	6
การจัดการเรียนรู้วิธีใหม่	15
บทสรุป	28
ข้อคิดสู่การปฏิบัติ	29
คำถามสะท้อนคิด	31

ตอนที่ 2 เตรียมคนต่างเจนเนเรชัน

บทนำ	33
ปัญหาคนต่างเจนเนเรชัน	34
ปัญหาการเรียนและการสอนของคนต่างเจนเนเรชัน	36
คุณลักษณะเฉพาะของคนต่างเจนเนเรชัน	38
แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อคนต่างเจนเนเรชัน	48
บทสรุป	58
ข้อคิดสู่การปฏิบัติ	60
คำถามสะท้อนคิด	62

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 3 ปรับกรอบความคิดครูเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

บทนำ	65
ความสำคัญของการปรับกรอบความคิด	66
ความหมายของกรอบความคิด (Mindset)	74
กรอบความคิดที่แตกต่างกัน	76
การสร้างกรอบความคิดใหม่ของผู้สอน	79
ผลของการปรับกรอบความคิด	81
แนวทางปรับเปลี่ยนกรอบความคิด	84
การประเมินกรอบความคิด	87
บทสรุป	92
ข้อคิดสู่การปฏิบัติ	92
คำถามสะท้อนคิด	94

บรรณานุกรม	96

ตอนที่ 1

วิธีการเรียนรู้ใหม่

- 💡 บทนำ
- 💡 การปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง
- 💡 การจัดการเรียนรู้วิธีใหม่
- 💡 บทสรุป
- 💡 ข้อคิดสู่การปฏิบัติ
- 💡 คำถามสะท้อนคิด

บทนำ

ไวรัสโควิด-19 นับว่ามีผลกระทบอย่างมากต่อประเทศไทยและเกือบทุกประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะผลกระทบด้านการจ้างงานที่ในช่วงระหว่างเดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม 2563 ที่มีการจ้างงานลดลง และเห็นได้ชัดว่าผลจากการใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน 2563 ทำให้เกือบทุกสาขาการผลิตมีการจ้างงานลดลงมากกว่า 1 ล้านคน แรงงานเหล่านี้ไม่ได้ว่างงานแต่เป็นการพักหรือรองานจากกิจการที่ลดชั่วโมงทำงานและ/หรือปิดกิจการชั่วคราว จาก 21 สาขา โดยมีแรงงานที่ถูกพัก/หยุดงานชั่วคราวเดินทางกลับไปอยู่ในภาคเกษตรมากกว่า 7 แสนคน ซึ่งการมีภาวะค่าครองชีพที่สูงถ้ายังอาศัยในเมืองคงเป็นไปไม่ได้ ซึ่งการได้รับเงินเยียวยา 5,000 บาทต่อคนต่อเดือนเป็นเวลา 3 เดือนคงไม่เพียงพอให้ใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ได้ ภาคเกษตรจึงเป็นที่พึ่งพิงให้กับแรงงานที่ไม่สามารถใช้ชีวิตรอให้สถานที่ทำงานเปิด คนจำนวนมากจึงต้องกลับไปอยู่กับครอบครัวในชนบท เมื่อทางการมีการผ่อนคลายมาตรการ Lock Down และการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) แรงงานเหล่านี้ก็ต้องกลับออกจากภาคเกษตรประมาณ 638,000 คน เนื่องจากไม่สามารถเป็นภาระให้ภาคครัวเรือนเกษตรได้อีกต่อไปเพื่อกลับมาหางานทำนอกภาคเกษตร

(สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2563) สิ่งที่ถูกกล่าวมาเป็นผลกระทบทางลบต่อประเทศชาติทางหนึ่งซึ่งยังมีผลกระทบในด้านอื่นๆ อีก เช่น ส่งผลกระทบต่อกิจการในระยะยาวในลักษณะที่เรายังไม่อาจคาดคะเนได้ และส่งผลต่อการท่องเที่ยวที่หยุดชะงักทั่วโลกซึ่งมีผลต่อรายได้หลักของประเทศอย่างมาก และที่สำคัญที่สุดคือส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษารั้งใหญ่ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยน (disruption) “**วิถีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่**” เพื่อรองรับการผันผวนเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่อาจมีอะไรเกิดขึ้นอีกมากมายและไม่กลับไปเช่นเดิมอีกเลย

วิกฤตเป็นโอกาส

แม้โลกจะเปลี่ยนไปอย่างมากและเทคโนโลยีก็ปรับตัวพัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมถึงในภาวะวิกฤตที่ทั่วโลกได้รับจากพิษของโรคโควิด-19 ที่มีคนเสียชีวิตมากมาย ดังที่เว็บไซต์ Worldometers รายงานสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 ประจำวันที่ 15 กันยายน 2563 ช่วงเวลาประมาณ 07.40 น. ตามเวลาประเทศไทย พบมีผู้ป่วยติดเชื้อมากกว่า 30,349,591 ราย และเสียชีวิต 950,555 ราย (Worldometers, 2020) ซึ่งนับว่าเป็นโรคร้ายที่คร่าชีวิตมนุษย์ไปอย่างมหาศาล แต่ทั้งนี้แม้จะมีสิ่งเลวร้ายเกิดขึ้นก็ตาม ก็ยังนับว่ามีโอกาสที่ดีที่ทำให้มนุษย์ได้ปรับตัวรับวิถีชีวิตใหม่ (New normal) ที่น่าจะดีขึ้นหลายประการ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การจัดการเรียนรู้และการจัดศึกษาในภาพรวมอย่างมาดดังนี้

1. มนุษย์ต้องตระหนักในความสะอาดมากขึ้น โรคโควิด-19 ถ้าเรามองอย่างเห็นคุณค่า ก็คงจะเห็นผลดีต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในโลกอย่างมาก เพราะเป็นโรคที่เข้ามากระตุ้นให้คนตระหนักร่วมกันในการป้องกันและการอยู่อาศัยร่วมกันอย่างปลอดภัย ทำให้คนต้องปรับตัวรับวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) โดยทุกคนรู้สึกว่าจะต้องสะอาดขึ้น ระวังตัวมากขึ้น เชื้ออาหารต่อกันมากขึ้น มีระบบในการทำงานมากขึ้น ต้องประสานงานกัน ทำงานร่วมกันแบบบูรณาการในปัญหาเดียวกันมากขึ้น เกิดความร่วมมือกันในระดับประเทศและระดับโลกมากขึ้น